

Tarkastuslautakunnan

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Tarkastuslautakunta 08.05.2026

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan toiminta.....	1
4. Talouden arviointi ja toimintakertomus.....	2
5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.....	7
6. Henkilöstö.....	9
7. Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta..	10
8. Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjaus.....	19
9. Tarkastuslautakunnan esitys tilinpäätöksen hyväksymisestä.....	21
10. Arviointikertomuksen hyväksyminen.....	21

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteen sovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös sidonnaisuusilmoitusten vastaanottaminen ja niiden vieminen valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano valtuustokauden aikana 2026–2029

Jäsen	Varajäsen
Sauli Sipola, (pj.)	Ali Turpeinen
Tommi Väisänen (vpj.)	Riikka-Maria Käiväräinen
Kirsi Kumpulainen	Hannu Saarenpää
Eero Väisänen	Vappu Keinänen
Aino Isoniemi	Jari Aitta

Hallintolain kohdissa 27 §, 28 § ja 29 § määritellään keskeiset perusteet esteellisyyden arvioinnissa. Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat itse arvioineet omaa esteellisyyttään ja ovat asianmukaisesti olleet pois jääviksi kokemansa asian käsittelystä. Tarkastuslautakunnan jäsenistä Sauli Sipola on Utajärven Yrityspuisto Oy:n hallituksen jäsen, Kirsi Kumpulainen on hallituksen jäsen As.Oy Mäyrässä ja As.Oy Järvenneidossa ja varajäsen Jari Aitta on hallituksen puheenjohtaja As.Oy Mäyrässä ja As.Oy Järvenneidossa.

Tarkastuslautakunnan esittelijöinä toimivat puheenjohtaja varsinaisten päätösasioiden osalta, tilintarkastaja tilintarkastusasioiden osalta ja sihteeri teknisten kokousasioiden osalta. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut Eeva-Kaisa Karhu. Vastuunalaisena tilintarkastajana on tilikaudella 2025 toiminut HT, JHT Tuomas Peltoperä.

Tarkastuslautakunta kokoontui syksyllä 2025 sekä talvella ja keväällä 2026 tilikauden 2025 arviointia varten 8 kertaa. Kunnan tilikauden 2025 tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunta on laatinut toimikaudelleen arviointisuunnitelman ja vuosittaisen työohjelman, joiden mukaisesti arviointikohteet on pääasiassa kohdistettu.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut säännöllisesti kunnan johtoa koko kunnan ja lautakuntien tavoitteiden toteutumisesta, kunnan talouden tilanteesta ja muista ajankohtaisista asioista. Vuoden 2025 arviointiin liittyen lautakunta on kuullut mm. Utajärven kunnan johtavia viranhaltijoita, sekä tytäryhtiöiden toimitusjohtajia.

Tarkastuslautakunta on arvioinut tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen ja lautakuntien laatimien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen pohjalta.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain 84 §:n mukaan laissa todettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitusvelvollisuus astui voimaan uuden valtuustokauden alusta lähtien.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden

noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Tarkastuslautakunta käsitteli tehtävänsä mukaisesti muutokset sidonnaisuuksissa kokouksissaan ja saattoi sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Sidonnaisuusrekisteri on julkaistu internet-sivuilla: [Sidonnaisuusilmoitukset | Sidonnaisuusrekisteri - Innofactor verkkopalvelut](#)

4. Talouden arviointi ja toimintakertomus

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat

Määrärahat ja tuloarviot voidaan talousarvion 2025 mukaan määrätä sitoviksi joko brutto- tai nettoperiaatteella. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta. Nettoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana. Utajärven kunnassa on käytetty nettoperiaatetta käyttötalousosan määrärahoissa. Vesi- ja viemärilaitos toimii erillisenä taseyksikkönä elinympäristöpalveluiden alla. Taseyksikön toimintatulojen tulisi kattaa toimintakulut ja investoinnit.

Hallintopalveluiden talousarvion toimintakate alittui 52 798 euroa. Suurin alitus tapahtui palveluiden osissa 94 863 euroa. Tulot ylittyivät 12 391 euroa.

Elinvoimapalveluiden talousarvion toimintakate alittui 28 286 euroa. Merkittävimmät toimintakulujen talousarvioylitykset tapahtuivat palveluiden ostoissa, sekä aine-, tarvike- ja tavarahankinnoissa, mutta toimintatuotot ylittivät 122 356 euroa, joten kokonaisuutena talousarvioylitystä ei tapahtunut.

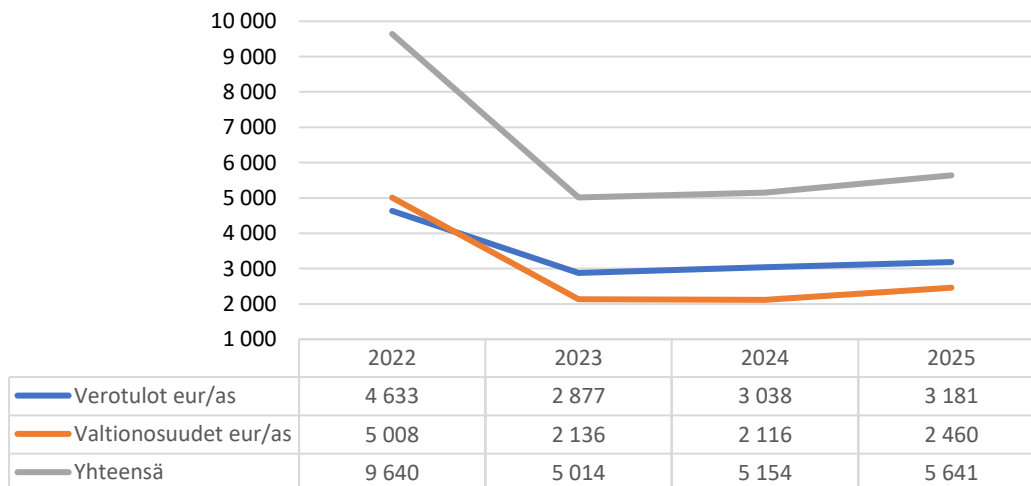
Hyvinvointipalveluiden talousarvion toimintakatteen toteutuma oli 90,2 %. Toimintakate alittui 200 610 euroa. Tulot ylittivät ennakoidusta 9 393 euroa ja menot alittuivat 191 216 euroa. Merkittävin talousarvioalitus tapahtui henkilöstökuluissa.

Kasvatuspalveluiden talousarvion toimintakate alittuu 485 019 euroa. Suurimmat alitukset tapahtuivat henkilöstökulujen tiliryhmässä 179 751 euroa ja palveluiden ostoissa 274 265 euroa.

Elinympäristöpalveluiden toimintakate alittui huomattavasti alle talousarvion ollen 422 915 euroa (TA 2025 -16 903 euroa). Merkittävin yksittäinen poikkeama oli palveluiden ostojen, sekä aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden ostojen toteutuminen alle talousarvion.

Utajärven kunnan verotulot olivat vuonna 2025 7,6 milj. euroa (2024: 7,5 milj. euroa) ja toteutuivat 186 tuhatta euroa talousarviota paremmin. Valtionosuudet toteutuivat talousarviota 131 tuhatta euroa paremmin ollen yhteensä 5,9 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden verotulot nousivat noin 109 tuhatta euroa ja valtionosuudet nousivat 662 tuhatta euroa.

Verotulot ja valtionosuudet eur/as

Kuvio 1. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys euroa/asukas vuosina 2022–2025

Vuonna 2025 verotulot asukasta kohden olivat 3 181 euroa (2024: 3038 euroa / asukas). Valtionosuudet toteutuivat 2460 asukasta kohden (2024: 2116 euroa / asukas). Verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä on kuvattu tarkemmin kuviossa 1.

Vuoden 2025 kunnallisvero pysyi edellisen vuoden tasolla (8,40 %). Kunnallisverotuloja kertyi kertomusvuonna noin 3,5 milj. euroa (2024: 3,6 milj. euroa), joka on 99 tuhatta euroa talousarviota vähemmän. Kiinteistöveron tuotto oli 3,5 milj. euroa, mikä on hieman edellisvuotta enemmän (2024: 3,3 milj. euroa). Osuus yhteisöverosta parani hieman edellisestä vuodesta ollen 714 tuhatta euroa (2024: 631 tuhatta euroa).

Tilinpäätöksen 2025 mukaan rahoitustuotoista korkotuotot toteutuivat noin 50 tuhatta euroa suurempina ja korkomenot 24 tuhatta euroa suurempina. Rahoitustuotot ja kulut toteutuivat kokonaisuudessaan – 90 tappiollisina.

Koko kunnan tasolla toimintamenot (sis.+ulk.) olivat 15,7 milj. euroa, mikä alitti talousarvion n. 1 milj. eurolla. Toimintatuotot olivat 5,3 milj. euroa, mikä oli 118 tuhatta euroa yli talousarvion. Toimintakuluista palvelujen ostot toteutuivat 544 tuhatta euroa ennakoitua pienempänä ja aineet, tavarat ja tarvikkeet 126 tuhatta euroa pienempinä.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan mitata muun muassa suhteuttamalla vuosikate poistoihin. Tunnusluvun ollessa vähintään 100 %, voidaan tulorahoitusta pitää riittävänä, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Kunnan vuosikateteella katettiin vuonna 2025 213,7 % poistoista (vuonna 2024: 110,5 %).

Tilikauden 2025 tulos toteutui poistoerojen muutoksen jälkeen emokunnassa 415 617,38 euroa ylijäämäisenä ja konsernissa 1 619 020,57 euroa ylijäämäisenä.

Rahoitusosa ja investointien toteutuminen

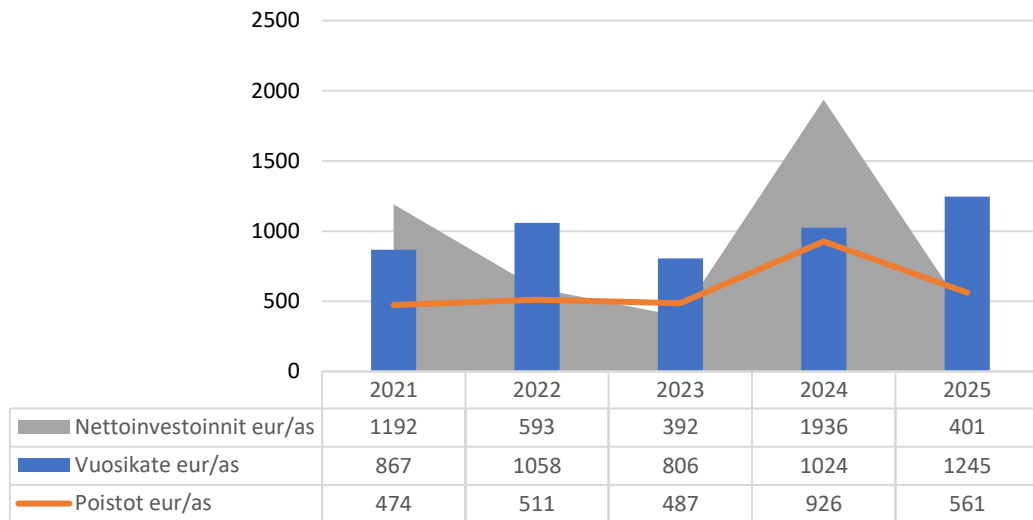
Utajärven kunnan rahoitusosa toteutui vuonna 2025 vahvana. Vuosikate oli 2,98 milj. euroa ja ylitti selvästi poistot ja investointien rahoitustarpeen, minkä seurauksena toiminnan ja investointien yhteenlaskettu rahavirta oli yli 2,0 milj. euroa positiivinen. Investoinnit olivat yhteensä 0,96 milj. euroa Ne alittivat muutetun talousarvion ja ne pystyttiin rahoittamaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella ilman uutta lainanottoa. Investointien tulorahoitusprosentti nousi poikkeuksellisen korkeaksi. Vuoden aikana talousarviolainaa ei nostettu ja lainakantaa lyhennettiin noin 1,2 milj. euroa. Samalla kassavarat kasvoivat 0,8 milj. euroon ja kassan riittävyys parani merkittävästi, joka oli 2025 tilinpäätöksellä 102 päivää (2024: 68 päivää).

Koko kunnan tasolla investointimenot olivat 0,9 milj. euroa, mikä alitti alkuperäisen talousarvion sekä määrärahojen muutokset huomioiden 56 tuhannella eurolla. Toiminnan ja investointien rahavirran toteutuma oli 2 milj. euroa (2024: -2,3 milj. euroa).

Kuntakonsernin vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä kuvaava omavaraisuusaste parani hieman edellisvuodesta ollen 61,0 % (2024: 53,2 %). Kuntataloudessa yleisesti hyvänä omavaraisuusasteena on pidetty 70 % tasoa, kun taas alle 50 %:n taso merkitsee voimakasta velkarasitetta.

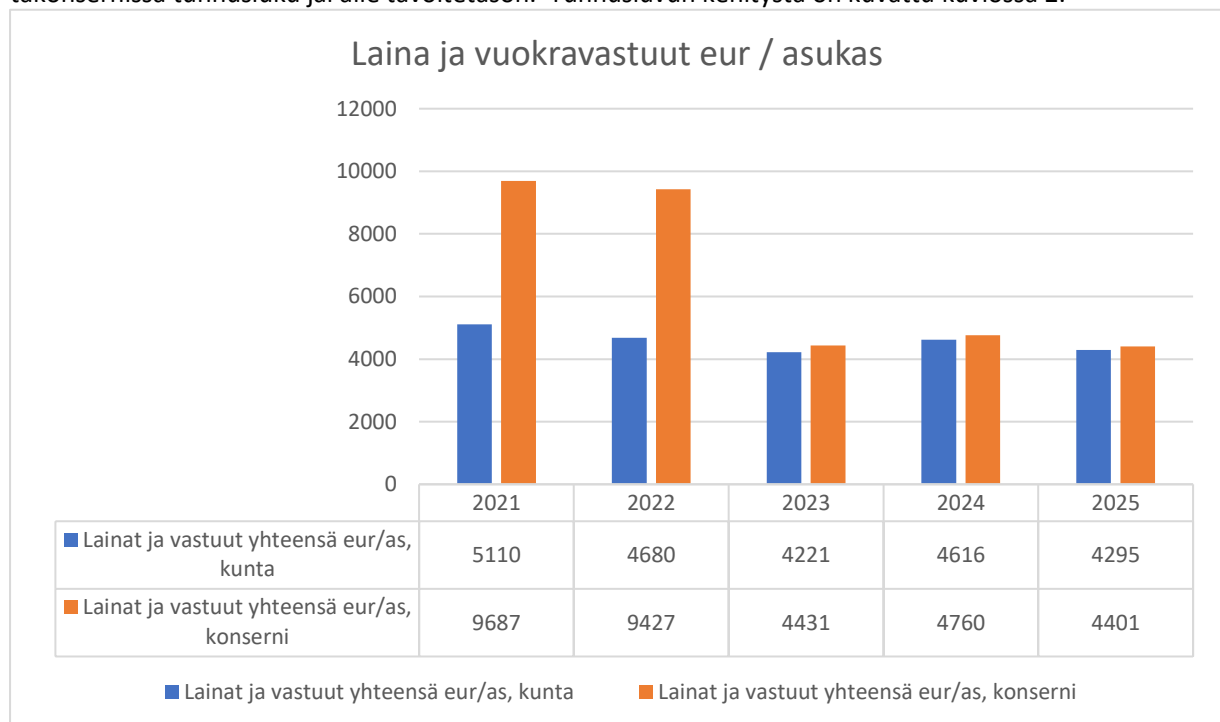
Kuntakonsernin suhteellista velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku oli 74,6 %, joka muuttui viimevuodesta (2024: 86,4 %). Tunnusluku ilmaisee, paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot eur/ as

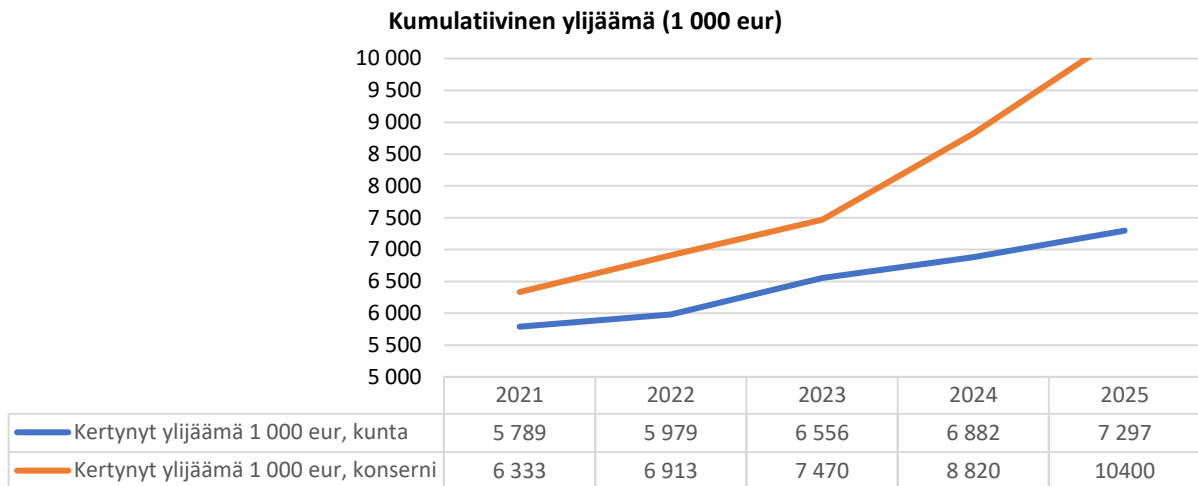
Kuvio 2. Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot asukasta kohden vuosina 2021–2025

Kuntakonsernin vuosikatteen suhde poistoihin oli 197,5 % (2024: 187,0 %). Tunnusluvulla mitattuna Utajärven emokunnan tulorahoitus riittää kattamaan nykyisen investointitason mukaiset poistot, mutta kuntakonsernissa tunnusluku jäi alle tavoitetason. Tunnusluvun kehitystä on kuvattu kuviossa 2.

Kuvio 3. Kunnan ja konsernin lainakannan sekä vuokravastuiden kehitys vuosina 2021–2025

Peruskunnan lainakanta laski edellisestä vuodesta 1,2 milj. euroa. Kuntakonsernin lainakanta nousi edellisestä vuodesta toteutuen 4 332 euroa/asukas, kun se vuonna 2024 oli 4 712 euroa/asukas. Kunnan ja konsernin lainakannan kehitystä on tarkemmin kuvattu kuviossa 3.

Kuvio 4. Kunnan ja konsernin yli-/alijäämän kehitys vuosina 2021–2025

Taloussuunnitelman tasapaino

Kuntalain 110§:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Utajärven kunnalla on taloussuunnitelmavuosien alijäämäarvioista huolimatta vuoden 2028 päättyessä taseessaan noin 7 milj. euron ylijäämä.

Talouden tasapainon tarkastelua	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.2025	+ 6 881 763,04 euroa
Tilikauden ylijäämä 31.12.2025	+ 415 617,38 euroa
Ylijäämät yhteensä 31.12.2025	+ 7 297 380,42 euroa
Taloussuunnitelman 2026 alijäämäarvio	+ 134 842 euroa
Taloussuunnitelman 2027 alijäämäarvio	- 465 513 euroa
Taloussuunnitelman 2028 alijäämäarvio	+ 51 602 euroa
Alijäämät 2026–2028 yhteensä arvio	- 279 069 euroa
Arvio yli-/alijäämästä 31.12.2028	+7 018 311,42 euroa

Taulukko 2. Taloussuunnitelman tasapaino

Utajärven kunnan taloudellinen tilanne ympäristökuntiin verrattuna

Taulukossa 3. on verrattu Utajärven kunnan taloudellista tilannetta muutamiin Oulun seudun ympäristökuntiin muutamien taseen tunnuslukujen avulla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tunnusluku, joka kuvaa paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloja tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Lainat ja vuokra- ja leasingvastuu kuvaa kunnan vuokra- ja leasingmaksuja koneista, laitteista tai tiloista, jotka se on vuokrannut käyttöönsä, mutta joita ei omista.

	SUHTEELLINEN VELKAANTUNEI- SUUS %	SUHTEELLINEN VELKAANTUNEI- SUUS %, KON- SERNI	LAINAT JA VASTUUT € / ASUKAS	LAINAT JA VASTUUT € / ASUKAS KONSERNI	OMAVA- RAISUUS- ASTE	OMAVA-RAI- SUUS-ASTE, KONSERNI
Utajärvi	74,60 (4)	73,3 (6)	4 295 (4)	4 401 (5)	61 (4)	58,4 (2)
Vaala	37,62	111,96	1 655	3 979	68,05	53,25
Muhos	112,2	107,3	6 962	6 984	30,7	30,3
Tyrnävä	151,9	144,2	5 764	5 921	24,2	27,9
Liminka	54,8	100,9	4 787	6 134	54,8	47
Oulu	103	113	4 191	5 713	63	55
Puolanka	36	50	2 083	3 006	79	70

Taulukko 3. Utajärven taseen tunnuslukujen vertailua naapurikuntiin (Lähde: Kuntien verkkosivuilla esitetyt tilinpäätökset)

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävää velkarasitetta. Omavaraisuusaste on hyvä, kun tunnusluku on 70% tai enemmän.

Utajärvi on suhteellisen velkaantuneisuuden osalta neljänneksi vähiten velkaantunein. Suhteellinen velkaantuneisuus kuntakonserni mukaan luettuna on vertailujoukon toiseksi pienin. Lainojen ja vuokravastuiden osalta Utajärvi sijoittuu joukon neljänneksi vähiten velkaantuneeksi peruskunnan osalta. Koko kuntakonserni huomioiden lainojen ja vuokravastuiden tunnusluvun mukaan Utajärvi sijoittuu joukon niinkin neljänneksi vähiten velkaantuneeksi. Omavaraisuusastetta vertailtaessa Utajärvi sijoittuu vertailujoukon neljänneksi suurimmaksi peruskunnan ja toiseksi suurimmaksi kuntakonsernin osalta.

5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

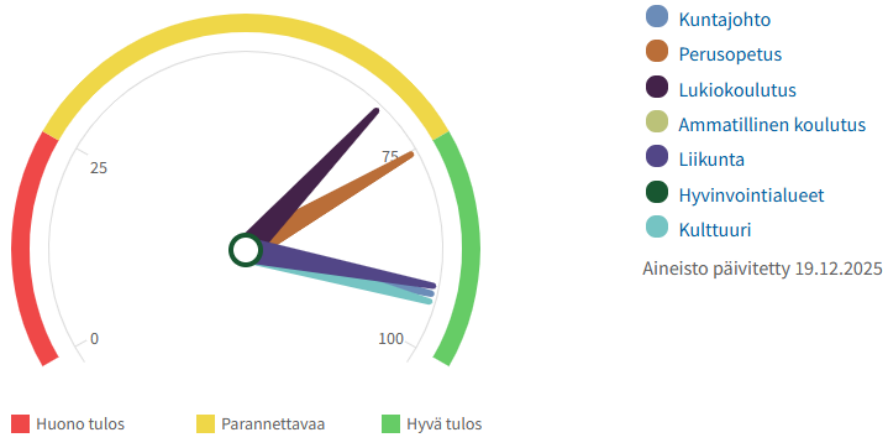
Kuntalain 1 §:n mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Lisäksi laissa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä 6 § määrittellään, että kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin

HYTE-kerroin on osa kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää ja toimii taloudellisena kannustimena hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä vastuu on siirtynyt hyvinvointialueille. Kertoimen perusteella osa kunnan saamasta valtionosuudesta määräytyy sen mukaan, miten kunta on onnistunut järjestelmällisessä ja tuloksellisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä. HYTE-kerroin perustuu valtakunnallisiin prosessi- ja tulosindikaattoreihin, jotka kuvaavat sekä kunnan toiminnan rakenteita ja käytäntöjä että väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuneita muutoksia.

Kuntatalouden näkökulmasta HYTE-kertoimen merkitys on sekä välitön että pitkän aikavälin vaikuttavuuteen liittyvä. Se vaikuttaa suoraan valtionosuuksien määrään ja samalla ohjaa kuntia panostamaan ennaltaehkäiseviin ja poikkihallinnollisiin toimiin, joiden tavoitteena on hillitä palvelutarpeen ja kustannusten kasvua. Arviointinäkökulmasta HYTE-kerroin korostaa sitä, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ei ole vain toiminnallinen tavoite, vaan myös kunnan taloudelliseen kestävyteen vaikuttava tekijä, joka edellyttää suunnitelmallista johtamista, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia

Kunnan on otettava päätöksenteossaan huomioon kaikki väestöryhmät ja tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden vaikutusarviointit. Lisäksi kunnan täytyy myös strategisessa suunnittelussaan ottaa huomioon hyvinvoinnin ja terveyden näkökulma, sekä asetettava myös HYTE-tavoitteet ja toimenpiteet. Utajärven kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus jakautuu parannettavan ja hyvän tuloksen välille kaikilla mitattavilla osa-alueilla. Parhaiten sijoittuu kulttuuri ja huonoiten lukiokoulutus.

Kaikki sektorit : Utajärvi 2025

Kuvio 6. Utajärven terveyden ja hyvinvoinnin edistämisaktiivisuus TEA-viisarin mukaan (Lähde: teaviisari.fi)

Pisteet	Utajärvi	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	Koko maa
Kaikki sektorit	85	73	72
Kuntajohto	93	87	87
Perusopetus	75	63	64
Lukiokoulutus	68	66	69
Ammatillinen koulutus	..	66	66
Liikunta	92	75	69
Hyvinvointialueet	..	51	59
Kulttuuri	94	84	77

Taulukko 4. Utajärven terveyden ja hyvinvoinnin edistämistäktiivisuus numeroina (Lähde: teaviisari.fi)

Utajärven kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaikkien sektoreiden tulos on parempi verrattuna Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja koko maahan. Valtionvarainministeriön mukaan Utajärven kunnan valtionosuuteen kuuluvan lisäosan suuruus vuodelta 2025 oli 405 499 euroa. Tästä HYTE- kertoimen osuus oli 47 581 euroa (2024: 45 930 euroa).

6. Henkilöstö

Tarkastuslautakunta on arvioinut kunnan henkilöstötilannetta hyödyntäen vuoden 2024 talousarviota ja tilinpäätöstä, sekä tarkastuslautakunnan kuultavana olleita henkilöitä. Utajärven kunnan henkilöstömäärä oli vuoden 2025 lopussa 140 henkilöä, joista 109 työskenteli vakituudessa palvelussuhteessa. Määräaikaaisia oli 31, joihin sisältyi kaksi oppisopimuskoulutettavaa. Osa-aikaisia työntekijöitä oli 17 henkilöä. Kunnan henkilöstö on naisvaltainen, sillä osuus oli 79,3 % ja miesten 20,7 %. Ikärakenteessa yli 50-vuotiaiden osuus nousi 45,0 prosenttiin ja koko henkilöstön keski-ikä oli 45,9 vuotta. Ikääntyvä henkilöstörakenne lisää ennakoivan henkilöstö- ja osaamissuunnittelun tarvetta, erityisesti tulevien eläköitymistien ja osamisen saumattoman siirtämisen näkökulmasta.

Sairauspoissaolojen määrä oli vuonna 2025 yhteensä 2 108 päivää, joka oli 15,06 sairauspoissaolopäivää työntekijää kohden. Sairauspoissaolot vähenivät hieman edellisvuodesta (2024: 2 255 päivää ja 15,77 päivää/työntekijä). Sairauspoissaoloissa on tapahtunut hienoista kehitystä myönteisempään suuntaan. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisiä ei tapahtunut vuoden 2025 aikana. Vanhuuseläkkeelle siirtyi yksi henkilö. Kunnan työkyvyttömyyseläkemaksu oli 44 413 euroa, mikä on pysynyt samalla tasolla kuin edellisvuonna. Tämä kertoo siitä, että pitkäaikaisen työkyvyttömyyden hallinnassa on toistaiseksi onnistuttu, mutta riskit voivat kasvaa henkilöstön ikääntyessä.

Työhyvinvoinnin tukemiseksi kunnassa toteutettiin vuonna 2025 useita toimenpiteitä. Henkilöstölle järjestettiin kaksi henkilöstöinfoa, esihenkilötiimi kokoontui säännöllisesti tukemaan lähiesihenkilötyötä ja työhyvinvointia edistäviä henkilöstöetuja kehitettiin. Työsuhdetalkuun päättyi huhtikuussa 2025, mutta sen rinnalle otettiin laajasti hyödynnettävä lounasetu sekä Epassin 120 euron vuosittainen virikeetu. Lisäksi Utajärven kunta liittyi Työhyvinvoinnin rakentajat -hankkeeseen, jonka tavoitteena on

parantaa työkykyä ja hyvinvointia erityisesti aivoterveiden, liikkumisen ja työn kuormitustekijöiden näkökulmasta. Hanke vahvistaa ennaltaehkäisevää otetta henkilöstöjohtamiseen, mutta sen konkreettisten vaikutusten arviointi jää tuleville vuosille.

Henkilöstökustannukset pysyivät kokonaisuutena hallinnassa. Vuonna 2025 palkkamenot olivat yhteensä 5 783 199 euroa, mikä oli hieman vähemmän kuin edellisvuonna. Kelan maksamat sairausvakuutuskorvaukset työnantajalle olivat 36 764 euroa, eli selvästi pienemmät kuin vuotta aiemmin, mikä osaltaan heijastaa sairauspoissaolojen lievää vähenemistä. Työterveyshuollon Kelakorvaus oli 32 976 euroa, joka kertoo työterveyshuollon aktiivisesta käytöstä. Koulutukseen panostettiin maltillisesti, koska koulutuspäiviä oli 78 ja koulutusajan palkkakustannukset jäivät 7 062 euroon osallistujien ollessa 17 henkilöä.

7. Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Vuoden 2025 toiminnalliset tavoitteet on johdettu Utajärven kuntastrategian toimeenpanosuunnitelmassa. Suunnitelmassa on asetettu kolme päätavoitetta (lisää työpaikkoja, lisää asukkaita ja kunnan veto- ja pitovoima). Näille kolmelle päätavoitteelle on asetettu valtuustokauden ajalle tulostavoitteet, josta on johdettu vuosittaiset toimenpiteet ja mittarit. Vuodelle 2025 oli asetettu tavoitteita kaikille hallinnon aloille. Tässä luvussa on arvioitu tilikaudelle 2025 asetettujen tavoitteiden toteutumista tarkastuslautakunnan näkökulmasta hallinnonalakohtaisesti.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden toimintakate toteutui talousarvioon nähden 97,5 %. Toimintakate vuoden lopussa oli -2 097 547 euroa. Talousarvion toimintakate alittui 52 798 eurolla. Talousarvion ylityksiä toteutui muissa toimintakuluissa, sekä aineissa, tavaroissa ja tarvikkeissa.

Lisää asukkaita

Tavoite 2025:

Mahdollistetaan etätyö ja moderni asuminen maaseutumaisessa ympäristössä.

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Sähköisten palveluiden ajantasaistaminen ja kehittäminen Tavoite toteutui osittain

Palveluiden toimivuuden ja laadun ylläpitäminen Tavoite ei toteutunut

Kuntalaiskysely palveluiden toimivuudesta kahden vuoden välein Tavoite ei toteutunut

Kunnan veto- ja pitovoima

Tavoite 2025:

Kuntalaiset löytävät ja saavat tiedon helposti yhteisistä asioista.

Kehitetään kuntalaistiedottamista nykyaikaiseksi ja kuntalaisia osallistavaksi. Viestinnän monikanavaisuus.

Toteuma 2025:

Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida

Tavoite toteutui

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan hallintoprosessin seitsemästä tavoitteesta toteutui vain kaksi.

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluiden toimintakate toteutui talousarvioon nähden 93,6 % tasolla. Toimintakate vuoden lopussa oli -434 193 euroa. Talousarvion toimintakate alittui 28 286 eurolla.

Lisää työpaikkoja

Tavoite 2025:

Edistämme yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla kumppani. Toimimme verkostomaisesti.

Yrityspuiston toiminnan kehittäminen ja vahvistaminen kunnan kehitysyhtiönä.

Tuemme uuden yrittäjyyden syntyä ja uusien yritysten sijoittumista paikkakunnalle sekä vahvistamme olemassa olevia yrityksiä.

Edistämme yritysten välistä yhteistyötä aktiivisesti.

Tarjoamme laadukkaan ja saavutettavan palvelun.

Kehitetään toisen asteen koulutusmahdollisuuksia, sekä tarjotaan työssäoppimismahdollisuuksia

Alueellinen yhteistyö Oulujokilaaksossa: Humanpolis Oy

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Lisää asukkaita

Tavoite 2025:

Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille.

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Rakennetaan Utajärven bränditunnettuutta ja markkinointia onnellisen yhteisön ja elämän ympärille.

Tavoite toteutui osittain

Tavoite toteutui

Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia.

Tavoite toteutui

Tuodaan esille hyvää elämää ja yhteisöllisyyttä Utajärvellä aitojen henkilö- ja yritystarinoiden sekä yhteisen tekemisen kautta.

Tavoite toteutui

Viestinä kunta mahdollistaa ja tukee hyvää elämää ja asumista Utajärvellä.

Tavoite toteutui

Verkostoitumisen kautta Utajärven brändiviestin vieminen ja vaikuttamisviestintä

Ylläpidetään väkiluvun ja väestörakenteen myönteisen kehittymisen tueksi lapsiperheita.

Tavoite ei toteutunut

Kunnan veto- ja pitovoima

Tavoite 2025:

Kehitetään merkittäviä elinvoimaa tukevia tapahtumien järjestämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Oulu2026 tapahtumayhteistyö ja sen kehittämisen

Tavoite toteutunut osittain

Tarkastuslautakunnan mukaan taloudelliset tavoitteet toteutuivat ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Tarkastuslautakunta korostaa, että Utajärvi järjestää aktiivisesti yrittäjätapaamia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yrityspuistolla on merkittävä rooli kunnan elinvoiman kasvattamisessa.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalveluiden toimintakate toteutui talousarvioon nähden 90,2 % tasolla. Toimintakate vuoden lopussa oli -1 839 611 euroa, mikä on 200 610 euroa talousarviota pienempi toteuma.

Lisää työpaikkoja

Tavoite 2025:

Elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Yrityksien määrän lisääminen.

Toteuma 2025:

Toteutunut pääosin

Kehitetään kunnan omia työllisyyspalveluita huomioiden hyvinvointialueen ja TE-palveluiden kuntiin siirron vaikutukset.

Tavoite ei toteutunut

Lisää asukkaita

Tavoite 2025:

Lapset ja nuoret: Lapsiperheiden palvelut ja lasten harrastustoiminta:

- Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli.
- Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus.
- Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen.
- Hyvät harrastukset.
- Nuoren mielen hyvinvoinnin edistäminen.

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Kaikki kuntalaiset: Yhteisöllisyys, kuntalaisten kuuleminen ja työikäisten harrastustoiminta:

- Työllisyyden edistäminen
- Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä.
- Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen.

- Ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittäminen.
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen.
- Turvallisuuden edistäminen. Tavoite toteutui
- Kansansairauksien ennaltaehkäisy.

Ikäihmiset: Ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen: Tavoite toteutui

- Turvallinen asuminen ja turvallisuuden tunne.
- Yksinäisyyden vähentäminen
- Kaatumisen ehkäisy

Kunnan veto- ja pitovoima

Tavoitteet 2025:

Toteutuma 2025:

Kuntalaiset aktiivisesti mukaan kunnan kehittämiseen ja toimenpiteiden suunnitteluun: Tavoite toteutui

- Osallisuussuunnitelman mukainen toiminta. Tavoite toteutui
- Elinvoimaryhmän säännönmukainen toiminta.
- Järjestetään eri väestöryhmille suunnattuja tapahtumia. Tavoite toteutui
- Järjestetään eri vuodenaikoina kaikille ikäryhmille onnellisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia yhdessä yritysten, kyläyhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. Tavoite toteutui
- Kehitetään merkittäviä elinvoimaa tukevia tapahtumien järjestämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa. Tavoite toteutui

Hyvinvoinnin edistämisessä yhteistyöllä on saatu hyviä tuloksia, ja tapahtumiin osallistuminen on ollut aktiivista. Oulu2026 virallisen ohjelman tuloksia / vaikutuksia voidaan arvioida vasta tilikauden 2026 päättymisen jälkeen. Utajärven kunta on ollut mukana Oulu2026 kulttuuripääkaupunkihankkeen suunnittelussa.

Kasvatuspalvelut

Kasvatuspalveluiden toimintakate toteutui talousarvioon nähden 93 %. Toimintakate vuoden lopussa oli -6 446 692 euroa. Toimintakate toteutui 485 019 euroa alle talousarvion.

Lisää asukkaita

Tavoitteet 2025:

Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille:

- Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia.

Väkiluvun ja väestörakenteen myönteisen kehittymisen tueksi toteutetaan lapsiperhepakettia:

- Lapsiperhepaketti: maksuton varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta 1–3 luokkalaisille, kotihoidontuen kuntalisä

Sitoudutaan maahanmuuttoon ja kansainvälisyyteen:

- Toteutetaan säännöllistä aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta.

Toteuma 2025:

Tavoitteen toteutumista ei voida täysin arvioida

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Lapset ja nuoret:

- Jokaisella lapsella on sellaista teke- mistä, josta tulee hyvä mieli.
 - Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus.
 - Myönteisen itsetuntemuksen vahvista- minen.
 - Hyvät harrastukset.
- Tavoite toteutui

Kunnan veto- ja pitovoima

Tavoite 2025:

Kuntalaiset löytävät ja saavat tiedon helposti yhteisistä asioista.

Kuntalaiset aktiivisesti mukaan kunnan kehittä- miseen ja toimenpiteiden suunnitteluun:

- Osallisuussuunnitelman mukainen toi- minta.
- Elinvoimaryhmän säännönmukainen toiminta.

Toteuma 2025:

Tavoitteet toteutuivat.

Tavoite toteutui

Kehitetään kuntalaistiedottamista nykyai- kaiseksi ja kuntalaisia osallistavaksi:

- Viestinnän monikanavaisuus

Tavoite toteutui

Tarkastuslautakunta kehottaa kehittämään mittareiden ja tavoitteiden yhteensopivuutta. Toimen- piteiden ja mittarin välillä on edelleen epäsuhteisuutta.

Elinympäristöpalvelut

Elinympäristöpalveluiden toimintakate toteutui talousarvioon nähden -861,5 % tasolla. Toimintakate vuo- den lopussa oli 378 932 euroa. Toimintakate alittui 422 915 eurolla. Talousarviopoikkeama selittyy lisäta- lousarviolla ja kaikkien tiliryhmien alittumisella budjettiin nähden.

Lisää työpaikkoja

Tavoitteet 2025:

Edistetään yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla luotettava kumppani. Toimitaan verkostomaisesti:

- Utajärven hiiliviisas teollisuusalueen kehittämistoimenpiteet Resurssiviisauden käsikirjan mukaisesti.
- Rokuan ydinalueen kehittämissuunnitelman vaiheittainen toimeenpano

Asenteemme mahdollistaa elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämisen asiakaslähtöisesti kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristötarkastuksen avulla.

Maanhankinta strategisesti tärkeiltä alueilta

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui

Lisää asukkaita

Tavoitteet 2025:

Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille:

- Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia.

Mahdollistetaan etätyö ja moderni asuminen maaseutumaisessa ympäristössä:

- Kehitetään omaa vuokra-asumista.

Monipuolinen asumista tukeva kaavoitus:

- ekologisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi huomioidaan kaavoituksessa yleisesti.

Toteuma 2025:

Tavoite toteutui

Tavoite toteutui osittain

Tavoite toteutui osittain

- mahdollistetaan yksityisten maa-alueiden kaavoitusta.
- strategiset kyläleiskaavat yhdessä kyläseurojen/ maanomistajien kanssa.
- kunnan omistuksessa olevien rantatonttien rakentamisen mahdollistaminen.
- strategisesti hyviä asuinpaikkoja kartoitetaan ja lähestytään maanomistajia.

Tavoite ei toteutunut

Palveluiden toimivuuden ja laadun ylläpitäminen:

- Oulujokilaakson kuntien välisen yhteistyön toteutus ateria- ja maankäyttöpalveluiden osalta.
- Kuntalaiskysely palveluiden toimivuudesta kahden vuoden välein.

Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida

Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomion valtuuston asettamien tulostavoitteiden, vuosikohtaisten toiminnallisten tavoitteiden, mittareiden ja toteutumisesta raportoimisen yhdenmukaisuuteen.

8. Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjaus

Talousarvion yhteydessä tytäryhtiöille on asetettu tavoitteita, joiden toteutumista esitetään seuraavassa taulukossa.

Tavoite	Toimenpide/ mittari	Toteutuminen (Koy:t)	Toteutuminen (Yrityspuisto Oy)
Raportointi kunnanhallitukselle, krt/vuosi	4 krt / vuosi	Toteutui	Toteutui
Säännöllinen ajankohtaistaus merkittävistä muutoksista kunnanhallitukselle, krt/vuosi	2 krt / vuosi	Toteutui	Toteutui

Säännöllinen ajankohtaiskatsaus tarkastuslautakunnalle, krt/vuosi	Väh. 1 krt / vuosi	Toteutui	Toteutui
Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tarkastelu, krt/vuosi	Tilinpäätöksen yhteydessä	Taloyhtiöiden hallitukset hyväksyivät päivitetty riskienkartoitukset yhtiöiden osalta 17.2.2025	Yrityspuiston hallitus hyväksynyt riskien kartoituksen 2024.Päivitys käynnistetty tammi-kuussa 2026

Vuoden 2025 aikana tytäryhtiöt ovat esitelleet kunnanhallitukselle toimintaansa ja taloudellista tilannettaan säännöllisesti. Lisäksi tytäryhtiöiden asioita on käsitelty kunnanhallituksessa erillisinä asioita tai osana kunnanjohtajan katsausta. Kunnan merkittävin taloudellinen konserniriski muodostuu kiinteistösaakeyhtiöistä, joiden taloudenhoito edellyttää tarkkaa huolenpitoa.

Tilinpäätöksen mukaan konsernissa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia vuoden 2025 aikana. Konserniyhteisöille talousarviossa asetetut vuoden 2025 toiminnalliset tavoitteet on koottu seuraaviin taulukoihin.

Kiinteistösaakeyhtiöt

Tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma
Kysyntää vastaavat, toimivat vuokra-asunnot	Korkea käyttöaste ja hyvä asukastyytyväisyys	Käyttöasteet ovat laskeneet Nopea reagointi huoltokirjaan annettuihin vikailmoituksiin. Asiakaspalvelun saavutettavuus hyvällä tasolla.
Vuokra-asuntojen kunnossapitäminen, asukasviihtyvyyden ylläpito ja parantaminen	Asuntojen kosteusmittaus aina muuttojen yhteydessä ja remontointi tarpeen mukaan, resurssien mukaan. Epäkelpoja asuntoja ei vuokrata ennen remonttia. Remonttien kiireellisyys arvioidaan erikseen.	Asuntojen kosteusmittaukset toteutettiin aina muuttojen yhteydessä - remonteja toteutettiin taloudellisten resurssien puitteissa. Asuntoja on remontin tarpeessa, taloudelliset resurssit pakottavat priorisoimaan remonteja.
	Asukaskokouksia vuosittain, vähintään 1/vuosi	Asukaskokoukset pidetty 9/2025

9. Tarkastuslautakunnan esitys tilinpäätöksen hyväksymisestä

Tarkastuslautakunta toteaa, että Utajärven kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu pääosin asianmukaisesti sekä toiminnalliset tavoitteet on olennaisilta osin saavutettu. Taloudellisiin tavoitteisiin päästiin kokonaisuudessaan hyvin.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallituksen käsittelemä vuoden 2025 tilinpäätös sisältäen toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisen, tilinpäätöslaskelmat, tilinpäätöksen liitetiedot ja liikelaitoksen tilinpäätöksen antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnasta ja taloudesta. Tarkastuslautakunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

10. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Utajärvellä 8.5.2026

Tarkastuslautakunta

Sauli Sipola

puheenjohtaja

Kirsi Kumpulainen

jäsen

Aino Isoniemi

jäsen

Tommi Väisänen

varapuheenjohtaja

Eero Väisänen

jäsen